

“ความร่วมมือ” เกิดจาก “เมตตา จิต”

ท่านนิชิโกะ นิวาโนะ
ประธานริชโซโคเซโก

“อาการสำรวม” คือการใส่ใจผู้อื่น

มีกลอนญี่ปุ่นบทหนึ่งกล่าวว่า "ในเรือนข้า โยแมงมุมพันเกี่ยวแมงไม้ ใครบดกวาดมันเสียให้พ้น แต่หักห้ามใจไว้ในทันที" กลอนบทนี้ให้ความรู้สึกอบอุ่นแก่ผู้อ่าน เพราะบริบูรณ์ไปด้วยความกรุณาของผู้ประพันธ์ คือพระเรียวกัง และบทกลอนนี้ทำให้ข้าพเจ้าจินตนาการภาพรอยยิ้มของพระเรียวกังในขณะที่ท่านหยุดมองดูโยแมงมุม และเห็นชีวิตเล็ก ๆ ที่กำลังพยายามเอาชีวิตรอดบนใยที่ท่านตั้งใจจะตัดทิ้งในตอนแรก

ด้วยกิริยาอันอ่อนโยนของพระเรียวกังนี้ทำให้เราสัมผัสได้ถึงความร่วมมือของท่านในฐานะมนุษย์และจิตเมตตาที่ท่านโอบอุ้มต่อสรรพชีวิต

สำหรับเรื่องการเป็นผู้มีความสุขลุ่มลึกนี้ พระพุทธเจ้าศากยมุณีได้ตรัสสอนถึงความสำคัญในเรื่องนี้บ่อยครั้ง เช่นตรัสสอนว่า “จงสำรวมกายและวาจา” หรือ “การสำรวมกาย วาจา ใจ เป็นประพจน์อันดีงาม” ซึ่งสอดคล้องกับเรื่อง “การรู้จักละอายใจ” ที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไปในวารสารฉบับที่แล้ว ปกติเรามักจะถือว่าความร่วมมือเป็นมารยาทพื้นฐานทั่วไปในชีวิต แต่หากลองพิจารณาดูบทกลอนของพระเรียวกังแล้ว เราจะเข้าใจได้ว่าความร่วมมือนั้นเป็นสิ่งเดียวกับความเมตตา เช่นเดียวกับที่อาจารย์นาระ ยาสุฮาจิ นักวิชาการพุทธศาสนาและนักบวชสำนักโซโตะ ได้กล่าวไว้ว่า “คำสอนของพระพุทธเจ้าศากยมุณีทั้งหมดมีพื้นฐานมาจากความเมตตา” ดังนั้น “ความร่วมมือ” หากเป็นเรื่องที่สอนให้เรามีจิตใจที่นึกถึงผู้อื่นมากขึ้นได้ ย่อมนับรวมว่าเป็นพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า

หากถามว่าเราสามารถทำแบบเดียวกับพระเรียวกังได้หรือไม่ เราอาจจะไม่มั่นใจว่าตัวเองดีพอที่จะทำได้ของท่านเรียวกัง แต่ทว่าอย่างน้อยสิ่งไหนที่เราพอจะมีสติรู้เท่าทัน ข้าพเจ้าคิดว่าเราเองก็ควรใส่ใจต่อคำพูดและการกระทำของตัวเองด้วยความสำรวมและคำนึงถึงผู้อื่นด้วย

ด้วยเหตุที่ว่า “ความเมตตาเพิ่มพูนและพัฒนาได้โดยการฝึกตนให้ปรารถนาดีต่อผู้อื่น” ดังคำกล่าวของอาจารย์นาระที่ท่านกล่าวไว้นี้เอง มิใช่ที่เราบรรลุแล้วถึงได้มีจิตเมตตาและสามารถนึกถึงผู้อื่นได้ ในขณะที่เราปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความสำรวมและใส่ใจนั้น สิ่งสำคัญคือเราควรตระหนักว่า “ทุกคนเชื่อมโยงเป็นหนึ่ง ชีวิตของเราและผู้อื่นรวมกันเป็นหนึ่งเดียว” และนั่นคือที่มาของการบรรลุแจ้ง

ฝึกจากสิ่งใกล้ตัว จนถึงการแก้ปัญหาในระดับโลก

วันที่ 4 มีนาคม เมื่อหกสิบปีที่แล้ว ซึ่งตรงกับปีที่ก่อสร้างมหาวิหารไดเซโด้อันเป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมหลักของริชโชโคเซไก ท่านประธานใหญ่ निकเคียว นิวาโนะ ได้กล่าวในวันนั้นว่า “องค์กรของเราจะประสบผลสำเร็จ เมื่อมหาวิหารแห่งนี้สร้างเสร็จสมบูรณ์” ข้าพเจ้าคิดว่าท่านประธานใหญ่คงต้องการสื่อว่าอาคารใหญ่โตไม่ได้หมายความว่าเราเป็นองค์กรที่ยิ่งใหญ่ หรือการก่อสร้างศูนย์ปฏิบัติธรรมเสร็จสมบูรณ์จะช่วยให้องค์กรเจริญรุ่งเรือง ข้อสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดคือการเป็นองค์กรที่มีคณะศรัทธามาชุมนุม ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมนี้ แล้วแต่ละคนได้ศึกษาเรียนรู้คำสอนของพระพุทธเจ้า มีความเบิกบานใจเป็นนิจ รู้จักถ่อมตนและสุขุมลุ่มลึก อีกทั้งศูนย์ธรรมะนี้ได้กลายเป็นสถานที่ให้ความอบอุ่นใจและมอบพลังดี ๆ แก่ผู้คนในชุมชนและสังคมได้

ในแง่เดียวกันนี้ การที่ริชโชโคเซไกสามารถดำเนิน “โครงการบริจาคค่าอาหารหนึ่งมื้อ” อย่างต่อเนื่องยาวนานได้นั้น นับว่ามีความสำคัญอย่างมาก แม้ว่าแต่เดิมโครงการนี้จะเริ่มต้นโดยองค์กรโซโรคุ ชินโต ยะมะโทยามะ (松緑神道大和山) ซึ่งในเดือนหนึ่งสมาชิกแต่ละคนจะจรับประทานอาหารจำนวนหลายมื้อ แล้วนำเงินค่าอาหารในส่วนนั้นมารวมบริจาค นับว่าเป็นการเปลี่ยนเมตตาจิตให้ออกมาเป็นรูปแบบของการกระทำโดยแท้ และนั่นก็เป็นกิจกรรมใกล้ตัวที่เกิดผลดีต่อสังคม ข้าพเจ้าจึงหวังว่าริชโชโคเซไกจะดำเนินกิจกรรมนี้ด้วยความรอบคอบต่อไป

นอกจากนี้ยังมี “การประชุมผู้นำศาสนาโลกเพื่อสันติภาพ” ซึ่งเป็นการประชุมที่เหล่าผู้นำมารวมกันโดยไม่แบ่งแยกศาสนาหรือนิกายเพื่อประชุมหารือแก้ไขปัญหาในระดับโลกร่วมกัน การประชุมนี้คงจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าหากผู้นำที่เข้าร่วมแต่ละท่านไม่มีความถ่อมตน สุขุม และสำรวม แม้ว่าสมาชิกริชโชโคเซไกอาจภูมิใจที่ท่านประธานใหญ่เป็นผู้ริเริ่มการประชุมนี้ขึ้นมา แต่เพื่อไม่ให้เกิดการประชุมนีกลายเป็นเพียงเปลือกนอก ข้าพเจ้าจึงคิดว่าเราควรที่จะสำรวมตนอยู่เสมอ และควรให้ความสำคัญต่อการกระทำและไตร่ตรองสรรพสิ่งบนพื้นฐานของหลักคำสอนเรื่องความเมตตาของพระพุทธเจ้าศากยมุนี

ในพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้าศากยมุนี พระองค์ทรงตรัสไว้ว่า “ผู้ใดละอายใจและสำรวมต่อทุกสิ่ง ผู้นั้นคือผู้รู้จักรักษาตน” เมื่อเราทำความเข้าใจได้ว่า “ตนหรือตนเอง” ในที่นี้คือตัวตนของเราที่รวมเป็นหนึ่งเดียวกับ

ทั้งจักรวาล เราก็จะเข้าใจความหมายของการสำรวมกายและวาจาได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น แล้วเราจะอดอริษฐานในใจไม่ได้ว่าขอให้ทุกคนสำรวมกายวาจาในทุกที่ที่เราอยู่บนโลก

เข้าใจอย่างถ่องแท้ เมื่อแสดงธรรมแก่ผู้อื่น

จงแสดงธรรมเพื่อผู้คนที่หลากหลาย

ท่านประธานใหญ่พิเศษ นิตยวิภา
ประธานผู้ก่อตั้งองค์การริชโซโคเซไก

ก่อนหน้านี้ ข้าพเจ้าเคยเรียนให้ทุกท่านทราบว่าเรามีเหตุผลสองประการที่แสดงว่าการสาธยายคำสอนเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งเหตุผลประการที่สองนั้นก็คือ การอธิบายหลักธรรมให้ผู้อื่นเข้าใจนั้นสามารถช่วยตัวเราให้เชี่ยวชาญในความจริงแห่ง “ธรรม” และสามารถบรรลุแจ้งได้อย่างแท้จริง

เรื่องนี้พระพุทธเจ้าตรัสไว้อย่างชัดเจนว่า “ตถาคตย่อมรับ ทรงจำ อ่าน และสาธยายสัทธรรมปุณฑริกสูตรนี้ ในศาสนาของพระพุทธเจ้าในอดีตและสอนแก่คนอื่น ๆ ตถาคตจึงได้บรรลุสัมมาสัมโพธิญาณเร็วพลัน” (บทที่ ๒๐ พระโพธิสัตว์สทาปริกษะ)

สัมมาสัมโพธิญาณ หมายถึงการตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ฉะนั้น พระองค์จึงบอกกับเราว่า “บรรลุพระโพธิญาณได้ด้วยการสาธยายธรรมแก่ผู้อื่น” พระดำรัสนี้ทำให้เราทราบว่า การอธิบายหรือเผยแผ่เพื่อผู้อื่นนั้นสำคัญมากเพียงใด

เมื่อเราตั้งใจจะแนะนำคำสอนในสัทธรรมปุณฑริกสูตรแก่ผู้อื่น เราอาจจะรู้สึกในใจว่าตัวเองยังไม่แจ่มแจ้งในความจริงของหลักธรรมเพียงพอและอาจคิดว่าคนที่จะทำเช่นนั้นได้ดีต้องเป็นคนที่ดีพร้อมแล้วเท่านั้น ในเวลาเช่นนี้เรามักจะหาอ่านทบทวนในหนังสือคู่มือ ขอคำปรึกษาจากรุ่นพี่ผู้มีประสบการณ์ หรือพินิจไตร่ตรองด้วยตัวเอง หากปฏิบัติเช่นนี้แล้วตัวเราจะพัฒนาขึ้นได้โดยไม่รู้ตัว

อาจารย์อะราอิ สุเคโนะบุ ครูผู้มีพระคุณของข้าพเจ้านั้น ท่านเชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาหนังสืออย่างมาก ครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าได้ถามท่านว่า ได้ร่ำเรียนศิลปะวิชาการแขนงใดมา ท่านตอบว่า “เราเปิดโรงเรียนฝึกสอนคัดลายมือ จึงพัฒนาฝีมือตัวเองได้จากการสอนเด็ก ๆ” กล่าวกันว่าแม่แต่งงานศิลปะแขนงต่าง ๆ อย่างเช่น โคะตะ (เพลงหรือโครงบรรยายความรัก) หรือซามิเซ็ง (กีตาร์ญี่ปุ่น 3 สาย) ผู้เล่นก็สามารถขัดเกลาฝีมือให้ดีขึ้นได้ตั้งแต่ตอนที่เริ่มสอนผู้อื่น การทำมิชิจิหรือการชี้แนะผู้อื่นเข้าสู่ทางธรรมของโคเซโกก็ก็มีลักษณะเช่นเดียวกันนี้

การลงมือทำโดยพยายามสานสัมพันธ์กับผู้คนมากมายและลองผิดลองถูกหลาย ๆ ครั้งแบบที่ไม่ใช่แค่เรียนรู้ทฤษฎีอย่างเดียวจะช่วยให้เราได้รับสิ่งที่เรียกว่า “พลังแห่งกุศโลบาย” และเราจะก้าวหน้าต่อไปได้ในฐานะโพธิสัตว์

คนที่เราเข้าหาอาจมีบ้างบางคนที่ไม่สนใจ หรือไม่ก็อาจมีคนที่เขาผลักใสเราให้ออกห่าง แต่ด้วยความเพียรพยายามและการพลิกแพลงวิธีการเพื่อให้คน ๆ นั้นเข้าใจในคำสอนก็จะช่วยทำให้เราพัฒนาตัวเองและเข้าใจคำสอนได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะอย่างไรก็ต้องมีคนที่ตั้งใจฟังและได้รับการบรรเทาทุกข์ด้วยคำสอนที่เราสาธยายอย่างแนบเนียน ซึ่งความสุขที่เกิดขึ้นตอนที่เราชี้แนะผู้อื่นให้เข้าสู่ทางธรรมได้สำเร็จนั้นยากที่จะหาสิ่งใดทดแทนได้

ดังนั้น เราต้องลงมือปฏิบัติ ต้องหาประสบการณ์ด้วยตัวเอง ยังมีประสบการณ์มากก็ยิ่งจะช่วยให้เราพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้สูงขึ้น และการสั่งสมประสบการณ์นี้จะช่วยให้เราเป็นคนที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นได้ด้วย

นิกายเซ็นมีสุภาคิตหนึ่งกล่าวว่า “นั่งครุ่นหนึ่ง เป็นพระพุทธเจ้าครุ่นหนึ่ง” สุภาคิตนี้มีความหมายว่า การนั่งสมาธิแม้จะเป็นเพียงช่วงเวลาหนึ่งก็เท่านั้น แต่เวลานั้นก็เป็นช่วงเวลาที่เราสามารถรักษาใจให้เป็นเหมือนดังพระพุทธเจ้าได้

ข้าพเจ้าอยากจะเปลี่ยนสุภาคิตนี้ใหม่ว่า “หากชี้แนะทางให้คนหนึ่ง เท่ากับมีความเป็นพุทธะสำหรับหนึ่งคน” คำว่า “พุทธะ” ในที่นี้หมายถึง “ผู้ตื่นรู้” ฉะนั้น หากเราชี้แนะทางให้ใครสักคน ย่อมเกิดการตื่นรู้เท่ากับจำนวนคนที่เรานำทางให้ เรื่องนี้ข้าพเจ้าขอรับรองด้วยประสบการณ์อันยาวนานของตัวเอง

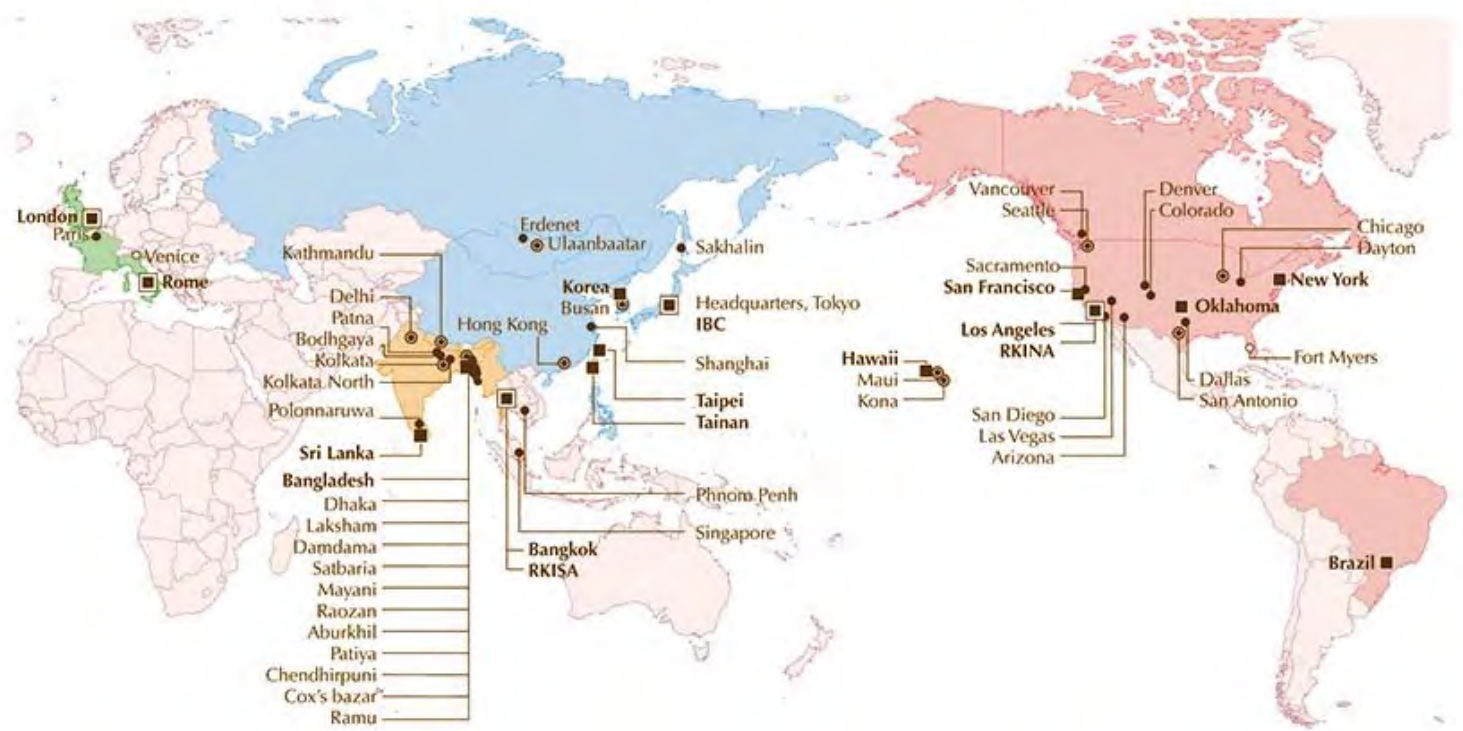
อย่างไรก็ดี สัทธรรมปุณฑริกสูตรก็เป็นคำสอนเพื่อโลกและการบรรเทาทุกข์ผู้คนในโลกความเป็นจริง ดังนั้น ถ้าหากเราไม่เผยแผ่คำสอนนี้ไปสู่ผู้คนและช่วยให้เขาเหล่านั้นได้รับการบรรเทาทุกข์แล้ว ก็เท่ากับว่าเราไม่สามารถตอบแทนพระคุณพระพุทธรูปเจ้าศากยมุนีผู้ทรงสอนคำสอนนี้แก่เรา ข้าพเจ้าจึงหวังอย่างยิ่งว่าท่านทั้งหลายจะจดจำสิ่งนี้ไว้ในใจและเพียรปฏิบัติยิ่ง ๆ ขึ้นไป

Rissho Kosei-kai International

Make Every Encounter Matter

🌸 A Global Buddhist Movement 🌸

Information about local Dharma centers

✉️ การสาร Living the Lotus ยินดีรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากผู้อ่านทุกท่าน หากท่านมีคำชี้แนะ กรุณาติดต่อที่อีเมลด้านล่างนี้
E-mail: living.the.lotus.rk-international@kosei-kai.or.jp